

## DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

NR 227/06/COL

z dnia 19 lipca 2006 r.

w sprawie pomocy państwa na rzecz spółki Farice hf. (Islandia)

URZĄD NADZORU EFTA <sup>(1)</sup>,

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym <sup>(2)</sup>, w szczególności jego art. 61–63 oraz Protokół 26,

UWZGLĘDNIAJĄC Porozumienie pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości <sup>(3)</sup>, w szczególności jego art. 24,

UWZGLĘDNIAJĄC art. 1 ust. 2 części I oraz art. 4 ust. 4, art. 6, art. 7 ust. 3 oraz art. 10 części II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale,

UWZGLĘDNIAJĄC wytyczne Urzędu <sup>(4)</sup> w sprawie zastosowania i interpretacji art. 61 i 62 Porozumienia EOG, a w szczególności rozdziału 17 w sprawie gwarancji państwa i rozdziału 19 w sprawie udziałów organów władzy publicznej,

UWZGLĘDNIAJĄC decyzję Urzędu nr 125/05/COL o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w sprawie pomocy państwa na rzecz spółki Farice hf., wzywającej zainteresowane strony do przedstawienia uwag <sup>(5)</sup>,

a także mając na uwadze, co następuje:

## I. FAKTY

## 1. POSTĘPOWANIE

Listem z dnia 27 lutego 2004 r. Misji Islandzkiej do Unii Europejskiej, przekazującym list Ministerstwa Finansów z dnia 26 lutego 2004 r., władze islandzkie powiadomiły Urząd

<sup>(1)</sup> Zwany dalej Urzędem.

<sup>(2)</sup> Zwane dalej Porozumieniem EOG.

<sup>(3)</sup> Zwane dalej Porozumieniem o Nadzorze i Trybunale.

<sup>(4)</sup> Wytyczne dotyczące zastosowania i interpretacji art. 61 i 62 Porozumienia EOG oraz art. 1 Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, przyjęte i wydane przez Urząd Nadzoru EFTA dnia 19 stycznia 1994 r., opublikowane w Dz.U. L 231 z 1994 r. i Suplemencie EOG nr 32 z 3.9.1994. Wspomniane wytyczne zostały ostatnio zmienione dnia 29 marca 2006 r. Zwane dalej wytycznymi w sprawie pomocy państwa.

<sup>(5)</sup> Opublikowana w Dz.U. C 277 z 10.11.2005 oraz w Suplemencie EOG do Dziennika Urzędowego UE nr 56 z 10.11.2005, str. 14.

o gwarancji państwa na rzecz przedsięwzięcia związanego z kablem podmorskim w Islandii, tzn. projektu Farice. List otrzymano i zarejestrowano dnia 1 marca 2004 r. (zdarzenie nr 257593).

Informacje uzupełniające przedstawiono w liście Misji Islandzkiej z dnia 14 maja 2004 r., przekazującym list islandzkiego Ministerstwa Finansów z dnia 13 maja 2004 r. List został otrzymany i zarejestrowany przez Urząd dnia 14 maja 2004 r. (zdarzenie nr 281472).

Po wymianie korespondencji <sup>(6)</sup>, Urząd poinformował władze islandzkie pismem z dnia 26 maja 2006 r., że postanowił wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające, określone w art. 1 ust. 2 części I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, w sprawie pomocy państwa na rzecz spółki Farice hf. (zdarzenie nr 319257).

Decyzja Urzędu nr 125/05/COL o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz w Suplemencie EOG do niego <sup>(7)</sup>. Urząd wezwał zainteresowane strony do przedstawienia uwag. Urząd nie otrzymał żadnych uwag od zainteresowanych stron.

Władze islandzkie przedstawiły uwagi dotyczące decyzji nr 125/05/COL w liście z dnia 28 czerwca 2005 r. (zdarzenie nr 324236).

Jak wspomniano w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, w ramach odrębnego postępowania w sprawie konkurencji Urząd, w liście do spółki Farice hf. z dnia 31 stycznia 2003 r. wyraził pewne obawy dotyczące konkurencji. Urząd poprosił także o informacje o projekcie

<sup>(6)</sup> Więcej szczegółowych informacji o korespondencji między Urzędem a władzami islandzkimi znaleźć można w decyzji Urzędu o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, decyzja nr 125/05/COL, opublikowana w Dz.U. C 277 z 10.11.2005, str. 14.

<sup>(7)</sup> Dz.U. C 277 z 10.11.2005 oraz Suplement EOG do Dziennika Urzędowego UE nr 56 z 10.11.2005, str. 14.

Farice istotne dla oceny wpływu projektu na konkurencję. W liście z dnia 6 maja 2004 r. Urząd zawarł formalne wezwanie spółki Farice hf. do przedstawienia informacji<sup>(1)</sup>. Urząd otrzymał odpowiedź spółki Farice hf. dnia 21 października 2004 r. Odrębne postępowanie w sprawie konkurencji zostało zamknięte pismem Urzędu z dnia 2 czerwca 2006 r. (zdarzenie nr 1072261).

## 2. OPIS ŚRODKÓW

### 2.1. OPIS PROJEKTU FARICE

Projekt Farice dotyczy konstrukcji i zarządzania podmorskim kablem telekomunikacyjnym łączącym Islandię i Wyspy Owcze ze Szkocją.

Od 1994 r. Islandia i Wyspy Owcze były połączone z innymi krajami za pomocą podmorskiego kabla telekomunikacyjnego CANTAT-3. CANTAT-3 powstał jako kabel konsorcjalny. Dostęp do kabla CANTAT-3 zapewniało członkostwo konsorcjum<sup>(2)</sup>, poprzez niewzruszalne prawa korzystania oraz dzierżawę łączy od będącej członkiem konsorcjum spółki Teleglobe. CANTAT-3 ma przyłącza w Kanadzie, w Islandii, na Wyspach Owczych, w Danii, Zjednoczonym Królestwie i Niemczech. Dzięki rozbudowie transatlantyckich systemów kabli konkurujących z CANTAT-3, założyciele CANTAT-3 zyskali dostęp do innych, bardziej opłacalnych łączy. Islandia i Wyspy Owcze musiały jednak nadal polegać na łączy CANTAT-3. Był to jeden ze względów, jakie brały pod uwagę te dwie strony tworząc nowe łącznie. Ponadto kabel CANTAT-3 miał pewne ograniczenia techniczne, gdyż jest to kabel starszej generacji, o ograniczonej przepustowości i nie zawsze działający niezawodnie. Władze islandzkie przedstawiły podsumowanie szeregu awarii łączy CANTAT-3 w latach 1995–2003. Od 1994 r. do krajów tych nie dotarł żaden inny międzynarodowy światłowodowy projekt sieciowy, mimo ogólnego wzrostu przepustowości międzynarodowych i międzyregionalnych połączeń telekomunikacyjnych. Według informacji przedstawionych przez władze islandzkie powodem takiego stanu rzeczy były izolacja geograficzna tych dwóch krajów oraz ograniczona wielkość rynku.

Oczekuje się wzrostu kosztów łączy satelitarnych, służących jako łączy pomocnicze i nie uważanych za odpowiednie do przekazywania wrażliwego na opóźnienia ruchu internetowego. Potrzebna była alternatywa umożliwiająca obsługę nasilonego ruchu telekomunikacyjnego.

Projekt Farice powstał z inicjatywy islandzkiego dostawcy usług telekomunikacyjnych Landssími Íslands hf. (zwanego dalej Síminn<sup>(3)</sup>), będącego (wówczas) prawie w 100 % własnością państwa, oraz spółki Føroya Tele, dostawcy usług telekomuni-

kacyjnych o ugruntowanej pozycji na rynku Wysp Owczych; spółki te rozważały budowę kabla podmorskiego łączącego Reykjavík, Tórshavn i Edynburg. W 2002 r. stało się jasne, że projekt Farice nie mógł rozwinąć się jako przedsięwzięcie czysto komercyjne<sup>(4)</sup>. W wykonanym w marcu 2002 r. studium wykonalności stwierdzono, że nie jest możliwe sfinansowanie projektu konwencjonalnymi metodami finansowania projektów inwestycyjnych. W celu zapewnienia realizacji projektu dążono do sformowania szerokiego sojuszu. Poskutkowało to dwiema decyzjami:

Po pierwsze, w przygotowanie projektu zaangażowane zostały organy Islandii i Wysp Owczych właściwe ds. komunikacji. W szczególności najwięksi sponsorzy, Síminn i Føroya Tele, dali jasno do zrozumienia, że nie są zainteresowani zapewnianiem niezbędnych gwarancji kredytowych w imieniu całego rynku telekomunikacyjnego<sup>(5)</sup>. Państwo islandzkie musiało by zatem uczestniczyć w projekcie i aktywnie pomagać w jego realizacji.

Po drugie, za istotne uznano, aby w projekt zaangażowała się aktywnie spółka Og Vodafone, jeden z głównych graczy na islandzkim rynku telekomunikacyjnym. Postanowiono, że oprócz spółki Farice hf. do celów budowy i obsługi nowego systemu przekazu założona powinna zostać także spółka holdingowa Eignarhaldsfélagið Farice ehf. (zwana dalej „E-Farice”)<sup>(6)</sup>. Spółka ta, posiadająca wszystkie islandzkie udziały w spółce Farice powinna kupić od spółki Og Vodafone przepustowość na kablu CANTAT-3. Podobną ofertę złożono spółce Síminn, co, według sprawozdania IBM<sup>(7)</sup> przedstawionego przez władze islandzkie, sprawiło, że spółka E-Farice obsługiwała całą łączność międzynarodową Islandii. Jak stwierdzono w powiadomieniu, kabel CANTAT-3 miał być w rezultacie obsługiwany przez spółkę E-Farice, która sprzedawałaby możliwość korzystania z niego<sup>(8)</sup>.

<sup>(4)</sup> Patrz: sprawozdanie podsumowujące, przedstawione w załączniku 1 do powiadomienia.

<sup>(5)</sup> Patrz: także następująca uwaga władz islandzkich: „Spółka Síminn jest wprawdzie wyznaczonym dostawcą świadczącym usługę powszechną i w związku z tym ma obowiązek zapewnienia bezpiecznych łączy dalekiego zasięgu, uznała jednak, że zwiększenie przepustowości w stopniu zaspokajającym zapotrzebowanie, a także zapewnienie łączy alternatywnych na wypadek sytuacji awaryjnych, to przedsięwzięcie ryzykowne pod względem finansowym, zapewniające niewielki zwrot z inwestycji. Rząd zaangażował się, aby ułatwić niezbędną modernizację łączy, szczególnie ze względu na krótki czas pozostający do momentu, kiedy zapotrzebowanie przekroczy dostępną przepustowość”.

<sup>(6)</sup> W 2003 r. spółka E-Farice ehf. posiadała 80 % udziałów w spółce Farice hf., natomiast pozostałe 20 % udziałów znajdowało się w posiadaniu spółki Føroya Tele (19,93 %) i innych podmiotów z Wysp Owczych (łącznie 0,6 %).

<sup>(7)</sup> Sprawozdanie IBM to sprawozdanie przedstawione przez władze islandzkie, zawierające podsumowanie uwarunkowań i obecnego stanu projektu Farice. Opisano w nim pomysł projektu, plan gospodarczy i strukturę sieciową, a także zapotrzebowanie na nowy kabel.

<sup>(8)</sup> Sprawozdanie IBM kładzie nacisk na gospodarczą możliwość, że zakup łączy CANTAT-3 przez spółkę E-Farice umożliwi połączenie tych dwóch systemów kablowych w sposób pozwalający spółce Farice hf. oferować swoim klientom bezpieczne łącznie. Sprawozdanie opisuje ponadto negocjacje między spółkami E-Farice i Teleglobe dotyczące wydzierżawienia dodatkowej przepustowości na łączy CANTAT-3. Omówiono kwestię wydzierżawienia Islandii i Wysp Owczym całej dostępnej przepustowości przez spółki Farice hf. lub E-Farice.

<sup>(1)</sup> Zgodnie z postanowieniami Protokołu 21 do Porozumienia EOG oraz art. 11 rozdziału II Protokołu 4 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.

<sup>(2)</sup> Konsorcjum obejmowało m.in. islandzkiego dostawcę usług telekomunikacyjnych Landssími Íslands hf. oraz spółki Teleglobe i Deutsche Telekom.

<sup>(3)</sup> Udział państwa islandzkiego w spółce Síminn został sprzedany spółce Skipti ehf., ze skutkiem od sierpnia 2005 r.

W 2002 r. powołano nową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, Farice hf., w celu przygotowania, zbudowania i obsługi podmorskiego kabla komunikacyjnego do przesyłu ruchu telekomunikacyjnego i internetowego między Islandią, Wyspami Owczymi i Zjednoczonym Królestwem. Według informacji przedstawionych przez władze islandzkie akcjonariuszami tej spółki były spółki Síminn (47,33 %), Og Vodafone (1,33 %), rząd Islandii (27,33 %), trzech inni dostawcy islandzcy, posiadający łącznie 3,99 %, spółka Føroya Tele (17,33 %) i dwaj inni dostawcy usług telekomunikacyjnych, z których każdy posiadał 1,33 %<sup>(1)</sup>. Nowy kabel spółki Farice obejmuje islandzkie łącze lądowe typu „backhaul”<sup>(2)</sup> (od Seyðisfjörður do Reykjavíku), odcinek podmorski (od Seyðisfjörður do Zatoki Dunnet), łącze lądowe typu „backhaul” na Wyspach Owczych (od Funningsfjörður do Tórshavn) oraz brytyjskie łącze lądowe typu „backhaul” (od Zatoki Dunnet do Edynburga). Nie przeprowadzono przetargu publicznego w celu wyłonienia podmiotu zarządzającego kablem, którą to funkcję powierzono spółce Farice hf. Według planu gospodarczego szacunkowe łączne koszty inwestycji w projekt Farice wynoszą 48,9 mln EUR.

Umowa akcjonariuszy z dnia 12 września 2002 r. stanowi, że polityka cenowa Farice powinna być oparta na zasadach orientacji na koszty, przejrzystości i niedyskryminacji.

Władze islandzkie zaznaczyły ponadto, że z kabla Farice korzystać mogą zarówno krajowi, jak i zagraniczni dostawcy, na takich samych zasadach i po takich samych cenach. Umowa akcjonariuszy jest także otwarta dla nowych akcjonariuszy. Stanowi ona jednakże że obecni akcjonariusze zawsze będą mieli możliwość utrzymania swojej pozycji kapitałowej w spółce w razie podniesienia kapitału akcyjnego (art. 7 umowy akcjonariuszy).

Formalne otwarcie kabla Farice miało miejsce w lutym 2004 r.

## 2.2. OPIS POMOCY PAŃSTWA ISLANDZKIEGO

### a) *Gwarancja kredytowa*

Powiadomienie dotyczy udzielenia przez państwo gwarancji dla kredytu w wysokości 9,4 mln EUR na rzecz spółki Farice (zwanego dalej kredytem terminowym A). Kredyt ten stanowi część szerszego pakietu kredytów długoterminowych na maksymalną kwotę 34,5 mln EUR.

Według informacji przedstawionych przez władze islandzkie, w szczególności jak wynika z umowy z dnia 27 lutego 2004 r. (zwaną dalej „umową kredytową”) zawartej między spółkami Farice hf., Íslandsbanki hf., innymi instytucjami finansowymi i innymi gwarantami, struktura kredytów udzielonych na maksymalną kwotę 34,5 mln EUR jest następująca:

<sup>(1)</sup> Wstępne wkłady kapitałowe, które następnie uległy zmianie. Spółka holdingowa E-Farice posiada obecnie wszystkie udziały podmiotów islandzkich w spółce Farice hf.

<sup>(2)</sup> Termin „backhaul” często odnosi się do przekazu z odległej lokalizacji lub sieci do centralnej lub głównej lokalizacji. Pierwotna definicja pojęcia „backhaul” oznaczała przekazanie połączenia telefonicznego lub danych poza normalnym punktem docelowym, a następnie z powrotem w celu wykorzystania dostępnego personelu (dostawców, pośredników itd.) lub urządzeń sieciowych zlokalizowanych poza miejscem docelowym. Termin ten przybrał z czasem bardziej ogólne znaczenie. Zwykle oznacza łącze o wysokiej przepustowości.

Kredyt	mln EUR	Kredytodawca	Stopa procentowa ( <sup>1</sup> )	Okresy odsetkowe	Spłata		Gwarant
					Liczba rat	Początek spłaty	
A	9,4	Nordic Investment Bank	Euribor + 0,18 % rocznie	6 miesięcy	8 płatności półrocznych	wrzesień 2011 r.	Rząd Islandii
B	4,7	Nordic Investment Bank	Euribor + 0,80 % rocznie	6 miesięcy	5 płatności półrocznych	wrzesień 2009 r.	Landssími Íslands hf. (Síminn)
	4,7	Íslandsbanki hf.					
C	4,7	Føroya banki	Euribor + 1,00 % rocznie	3 miesiące	10 płatności kwartalnych	wrzesień 2009 r.	Telefon verkið P/F
D	11,0	Íslandsbanki hf.	Euribor + 1,50 % rocznie	1 miesiąc	48 płatności miesięcznych	wrzesień 2005 r.	Brak

(<sup>1</sup>) W liście dołączonym do powiadomienia mowa jest co prawda o stopie Libor jako podstawie dla ustalenia stopy procentowej kredytu w odniesieniu do każdej transzy, jednak pkt 7.1 umowy kredytowej odnosi się do stopy Euribor. W związku z tym Urząd uznaje, że dla ustalenia stopy procentowej mającej zastosowanie do kredytu za każdy okres odsetkowy właściwą stopą odniesienia jest stopa Euribor.

Gwarancja państwa na kredyt terminowy A to gwarancja windykacji, tzn. spółka Farice hf. ponosi pełną odpowiedzialność za spłatę kredytu, a wierzyciel musi wyczerpać wszystkie środki windykacji, zanim gwarancja państwa wejdzie w życie. Spółka Farice hf. została obciążona roczną premią w wysokości 0,5 % (określoną przez islandzką Krajową Agencję Zarządzania Zadłużeniem), która została opłacona z góry po zawarciu umowy kredytowej i udzieleniu gwarancji państwa. Płatność dokonana z góry wynosiła 438 839 EUR, tzn. 4,7 % wartości kredytu. Ponadto naliczono opłatę gwarancyjną w wysokości 120 000 ISK.

Wcześniej gwarancji windykacji udzielono w lipcu 2003 r. w odniesieniu do kredytu pomostowego na kwotę 16 mln EUR. Gwarancja windykacji obejmowała 6,4 mln EUR, tzn. 40 % tego kredytu. Kredyt pomostowy został spłacony z chwilą udzielenia kredytów długoterminowych na kwotę 34,5 mln EUR, a gwarancja windykacji kredytu pomostowego przestała obowiązywać tego samego dnia. Spółka Farice hf. poniosła opłatę gwarancyjną w wysokości 0,50 % i wpłaciła z tytułu gwarancji kwotę 120 000 ISK.

#### b) Zwiększenie udziału rządu islandzkiego w kapitale

Na początku stycznia 2003 r. zaangażowanie państwa w spółkę Farice hf. zwiększyło się z początkowego udziału wynoszącego 27,33 % do 46,5 %. Zgodnie z wyjaśnieniem przedstawionym przez władze islandzkie w odpowiedzi z czerwca 2004 r.,

„w miarę rozwoju planu gospodarczego jaśniejsze stawały się potrzeby finansowe spółki, postanowiono więc zwiększyć kapitał akcyjny spółki. Wszystkich dostawców z Islandii i Wysp Owczych zaproszono do udziału w zwiększeniu kapitału akcyjnego. Spółka Síminn dała jasno do zrozumienia, że nie chce pokryć więcej niż 33,33 % kapitału akcyjnego, spółka Telefonverkið miała zatem zapewnić niezbędny kapitał ze strony Wysp Owczych (19,93 %), a rząd islandzki miał zapewnić 46,53 % niezbędnego kapitału akcyjnego, gdyż pozostali dostawcy z Islandii nie posiadali zdolności finansowej pozwalającej pokryć więcej niż 1,2 % kapitału akcyjnego”.

Jak podały władze islandzkie, łączny kapitał akcyjny spółki Farice hf. został zwiększony z 327 000 EUR do ponad 14 mln EUR. Szczegółowe dane o wkładach kapitałowych poszczególnych akcjonariuszy przedstawiono w tabeli poniżej (<sup>1</sup>).

(<sup>1</sup>) Patr.: list władz islandzkich z dnia 8 czerwca 2004 r., str. 7.

## Kapitał akcyjny spółki Farice hf. (kwoty w tys.)

	Faza przygotowawcza			Sty-03			Cze-03		
	ISK	EUR <sup>(1)</sup>	Udział	ISK	EUR	Udział	ISK	EUR	Udział
Eignarhaldsfélagið Farice ehf.				947 944	11 242	79,90 %	947 944	11 242	79,90 %
Rząd Islandii	8 200	90	27,33 %	552 067	6 547	46,53 %	491 737	5 831	41,45 %
Síminn	14 200	155	47,33 %	395 477	4 690	33,33 %	352 259	4 177	29,69 %
Og Vodafone	400	4	1,33 %	400	5	0,03 %	103 949	1 232	8,76 %
Lína.Net	400	4	1,33 %	400	5	0,03 %	400	5	0,03 %
Fjarski ehf.	400	4	1,33 %	400	5	0,03 %	400	5	0,03 %
RH-net	400	4	1,33 %	400	5	0,03 %	400	5	0,03 %
Telefonverkið	5 200	57	17,33 %	236 486	2 804	19,93 %	236 486	2 804	19,93 %
Kall	400	4	1,33 %	400	5	0,03 %	400	5	0,03 %
SPF spf.	400	4	1,33 %	400	5	0,03 %	400	5	0,03 %
Razem	30 000	327	100,00 %	1 186 430	14 070	100,00 %	1 186 430	14 070	100,00 %

(<sup>1</sup>) Ponieważ władze islandzkie nie zastosowały w całej tabeli tego samego kursu wymiany, Urząd wprowadził zmiany w tabeli przedstawionej przez władze islandzkie w odniesieniu do kwot w EUR. Kwoty w EUR podane w tabeli przeliczone według kursów wymiany publikowanych na stronach internetowych Urzędu:

<http://www.eftasurv.int/fieldsowork/fieldstateaid/dbaFile791.html>. W przypadku fazy przygotowawczej użyto kursu wymiany z 2002 r., wynoszącego 91,58.

W przypadku danych za 2003 r. użyto kursu wymiany z 2003 r., wynoszącego 84,32.

## 3. WSZCZĘCIE FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

W decyzji nr 125/05/COL o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, Urząd przedstawił wstępny wniosek mówiący, że gwarancja państwa i zwiększenie kapitału akcyjnego spółki Farice hf. przez państwo islandzkie stanowiły pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

Urząd miał wątpliwości, czy wsparcie państwa islandzkiego można uznać za zgodne z funkcjonowaniem Porozumienia EOG. W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Urząd dał wyraz swoim wątpliwościom, czy wsparcie, jeśli byłoby zgodne z postanowieniami Porozumienia EOG, jest proporcjonalne do celów oraz czy nie zakłóca konkurencji w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Wątpliwości te dotyczyły szczególnie kwestii, czy do sieci zostanie zapewniony niedyskryminacyjny dostęp. Ponadto ponieważ początkowo zakładano, że łączem CANTAT-3 zarządzać będzie spółka E-Farice hf., zachodziły obawy, że wyeliminowana zostanie konkurencja w zakresie łączności z Islandią, gdyż na rynku pozostałby tylko jeden dostawca.

## 4. UWAGI WŁADZ ISLANDZKICH

W uwagach do decyzji nr 125/05/COL z dnia 28 czerwca 2005 r. władze islandzkie powtórzyły opinię, że w projekt

Farice nie jest zaangażowana żadna pomoc państwa. Zdaniem władz islandzkich gwarancja kredytowa i zwiększenie przez rząd kapitału akcyjnego pozostają w zgodzie z przepisami w sprawie pomocy państwa. Ponadto projekt Farice dotyczy infrastruktury w rozumieniu zasad regulujących pomoc państwa. Niemniej jednak, jak wspomniano w poprzednim liście z dnia 21 stycznia 2005 r. władze islandzkie są zdania, że każda pomoc państwa byłaby zgodna z art. 61 ust. 3 lit. b) i c) Porozumienia EOG.

Władze islandzkie uzasadniają konieczność wprowadzenia przedmiotowych środków faktem, że łączność telekomunikacyjna i dostęp szerokopasmowy są niezbędne dla modernizacji społeczeństwa i gospodarki UE oraz że stanowią istotny aspekt strategii lizbońskiej, a także wstępny warunek stworzenia planu działania e-Europa.

Ze względu na swoje położenie geograficzne Islandia jest szczególnie uzależniona od dostępu do opłacalnej i niezawodnej łączności telekomunikacyjnej. Istniejące obecnie łącza nie są wystarczające, niezawodne ani akceptowalne dla zależnych od telekomunikacji gospodarek Islandii i Wysp Owczych ze względu na ograniczenia techniczne kabla CANTAT-3.

W tych okolicznościach udział państwa wynikał z potrzeby umożliwienia realizacji projektu. Bez udziału państwa uległaby ona opóźnieniu lub w ogóle by do niej nie doszło.

Władze islandzkie są zdania, że korzyści wynikające z zapewnienia niezawodnych usług telekomunikacyjnych w Islandii przeważają wady związane z pewnym zakłóceniem konkurencji dla pozostałych podmiotów.

Przed powołaniem spółki Farice przeprowadzono spotkania wstępne z dostawcami islandzkimi, podczas których tylko jeden z trzech „mniejszych” dostawców wyraził gotowość do zakupu udziałów w spółce. Zdaniem władz islandzkich włożono znaczny wysiłek w poszukiwanie podmiotów finansujących, przy czym nie określono dolnego limitu wkładów kapitałowych. W związku z tym władze islandzkie utrzymują, że biorąc pod uwagę okoliczności realizacji projektu, zaangażowanie w niego jest szerokie.

Władze islandzkie podkreślają, że art. 7 umowy akcjonariuszy przewiduje prawo subskrypcji dla spółek finansujących Farice hf. Prawo to odpowiada art. 34 islandzkiej ustawy nr 2/1995 o spółkach akcyjnych, według którego akcjonariusze mają prawo subskrypcji nowych akcji bezpośrednio proporcjonalnie do znajdujących się w ich posiadaniu udziałów. Prawo to jest zbywalne, a poza tym każdy akcjonariusz może zawsze postanowić, by z niego nie korzystać. Ponadto art. 7 ust. 2 umowy akcjonariuszy stanowi, że akcjonariusze dołożą starań, aby zapewnić nowym podmiotom możliwość udziału w zwiększaniu kapitału, bez względu na przysługujące im prawa subskrypcji.

Umowa akcjonariuszy przewiduje niedyskryminacyjną i przejrzystą politykę cenową na zasadach rynkowych. Polityka cenowa spółki ma być oparta na zasadach orientacji na koszty, przejrzystości i niedyskryminacji. Władze islandzkie porównują projekt Farice z sytuacją, której dotyczy decyzja Komisji (WE) nr 307/2004, odnosząca się do projektu w zakresie infrastruktury szerokopasmowej realizowanego w Zjednoczonym Królestwie, zapewniającego usługi szerokopasmowe rynku masowego przedsiębiorcom i obywatelom w oddalonych i wiejskich obszarach Szkocji. Z podanych przez nie informacji wynika, że ceny korzystania z łączy Farice to prawdopodobnie najwyższe ceny za podobne usługi w regionie północnoatlantyckim. Jest to jeden z powodów wyjaśniających, dlaczego przepustowość sprzedana w 2005 r. odpowiada mniej niż 5 % przepustowości obecnie dostępnej w systemie Farice.

Co do kwestii otwartego dostępu, to władze islandzkie podkreślają, że dostęp do infrastruktury jest otwarty, przejrzysty i niedyskryminacyjny.

Ponadto władze islandzkie uważają, że w przypadku stwierdzenia istnienia pomocy państwa, łączna kwota pomocy jest ograniczona. W szczególności, w odniesieniu do gwarancji kredytowej, takiej ograniczonej kwoty nie można uznać za sprzeczną ze wspólnym interesem według art. 61 ust. 3 lit. c)

Porozumienia EOG. Co do zwiększenia kapitału przez państwo islandzkie, władze islandzkie stwierdziły, że „początkowym celem założenia spółki Farice hf. we wrześniu 2002 r. było wyłącznie przygotowanie do budowy i obsługi podmorskiego kabla komunikacyjnego. Na tym etapie potrzeby finansowe całego projektu nie były ostatecznie określone, tak samo jak ostateczna struktura akcjonariatu [...] Żadna spółka nie była w stanie podjąć się rzeczywistej budowy i obsługi kabla [...] Pierwsze zwiększenie kapitału w styczniu 2003 r. nie było zatem zwykłym »zwiększeniem kapitału« spółki, a przypominało raczej założenie nowej spółki o nowym celu”. Fakt, że na wszystkich etapach większość akcji znajdowała się w posiadaniu podmiotów prywatnych oraz że wraz z państwem islandzkim wzięli oni udział w zwiększaniu kapitału potwierdza, że kwota ewentualnej pomocy państwa będzie bardzo ograniczona.

Co do obaw dotyczących konkurencji (patrz: sekcja II.3.2 decyzji nr 125/05/COL), władze islandzkie stwierdzają, że w chwili obecnej spółka Farice hf. ani E-Farice ehf. nie planują zakupu ani dzierżawy dodatkowej przepustowości na kablu CANTAT-3 oraz że prowadzone ze spółką Teleglobe rozmowy nie doprowadziły do żadnych uzgodnień. Wykazano także, że ze względu na wysokie ceny Farice konsumenci coraz częściej korzystają z łączy systemu CANTAT-3, który jest w stanie konkurować ze spółką Farice hf.

## II. OCENA

### 1. WYSTĘPOWANIE POMOCY PAŃSTWA W ROZUMIENIU ART. 61 UST. 1 POROZUMIENIA EOG

W art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG stwierdza się, co następuje:

„O ile niniejsze Porozumienie nie stanowi inaczej, jakkolwiek pomoc przyznana przez państwa członkowskie WE, Państwa EFTA lub ze środków państwowych w jakiegokolwiek postaci, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez uprzywilejowanie pewnych przedsiębiorstw lub produkcji pewnych towarów, o ile wpływa ona na wymianę handlową między Umawiającymi się Stronami, jest niezgodna z zasadami niniejszego Porozumienia”.

#### 1.1. GWARANCJA KREDYTOWA PAŃSTWA ISLANDZKIEGO

Ogólnie rzecz biorąc, gwarancja państwa pozwala beneficjentowi uzyskać warunki kredytowania lepsze niż warunki normalnie oferowane na rynkach finansowych. Dlatego też gwarancje udzielane przez państwo mogą wchodzić w zakres objęty art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

Niemniej jednak, w rozdziale 17.4(2) wytycznych Urzędu w sprawie pomocy państwa (dalej zwanych wytycznymi), dotyczącym gwarancji państwa, Urząd przedstawił sytuację, w której pojedyncza gwarancja państwa nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. W tym celu gwarancja państwa musi spełniać następujące warunki:

- a) kredytobiorca nie ma problemów finansowych;
- b) kredytobiorca mógłby w zasadzie uzyskać kredyt na warunkach rynkowych na rynkach finansowych bez żadnej interwencji państwa;
- c) gwarancja jest związana z określoną transakcją finansową, ma ustaloną kwotę maksymalną, nie obejmuje więcej niż 80 % kwoty zaciąganego kredytu i nie jest nieograniczona;
- d) za udzielenie gwarancji zapłacono cenę rynkową (która odzwierciedla, między innymi, kwotę i czas trwania gwarancji, zabezpieczenie wniesione przez kredytobiorcę, sytuację finansową kredytobiorcy, sektor działalności i jego perspektywy, wskaźniki niewypłacalności oraz inne warunki ekonomiczne).

Dlatego też Urząd w pierwszej kolejności oceni, czy gwarancja państwa na rzecz spółki Farice hf. dotycząca kredytu terminowego A spełnia cztery wymogi określone w wytycznych, co oznaczałoby, że pomoc państwa nie występuje. Tylko w przypadku stwierdzenia, że warunki te nie są spełnione Urząd oceni zgodność z poszczególnymi wymogami art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

#### 1.1.1. Warunki wyłączające istnienie pomocy – rozdział 17.4(2) wytycznych w sprawie pomocy państwa

Według informacji przedstawionych przez władze islandzkie przedmiotowy projekt nie mógłby rozwinąć się jako przedsięwzięcie czysto komercyjne i wymagał zaangażowania państwa. Chociaż spółka Farice hf., technicznie rzecz biorąc, nie miała problemów finansowych (pierwszy warunek), na warunkach rynkowych mogła uzyskać jedynie kwotę 11 mln EUR (kredyt D). Fakt, że banki wymagały gwarancji nie tylko od państwa w przypadku kredytu terminowego A, lecz także od dwóch byłych państwowych monopolistów komunikacyjnych (od spółki Síminn na kredyt terminowy B i od Telefonverkið P/F na kredyt terminowy C), będących nadal w posiadaniu odnośnych państw, wskazuje, że spółka Farice nie była w stanie uzyskać kredytu na warunkach rynkowych bez żadnej interwencji państwa. Drugi warunek nie został zatem spełniony.

Co do warunku trzeciego, Urząd w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego zajął wstępnie stanowisko, że gwarancja państwa obejmuje 100 % kredytu terminowego

A. Cały pakiet kredytów obejmuje cztery (lub pięć<sup>(1)</sup>) różnych kwot kredytów z różnymi warunkami kredytowania, różnymi kredytodawcami i różnymi gwarancjami. Władze islandzkie utrzymują, że chodzi tylko o jeden kredyt na kwotę 34,5 mln EUR i że z tego względu gwarancja państwa odnosząca się do kredytu terminowego A Term nie obejmuje więcej niż 80 % kredytu. Niemniej jednak, jak wynika z umowy kredytowej, cztery kredyty zostały udzielone na tym samym zabezpieczeniu, lecz przez cztery różne banki, z których każdy przyjmuje odpowiedzialność tylko za swoją kwotę kredytu. W razie braku spłaty ze strony spółki Farice hf. żaden z banków nie zrezygnowałby ze swojej części zabezpieczenia<sup>(2)</sup> w celu pokrycia któregoś z pozostałych kredytów. Poszczególne kredyty nie tylko są oprocentowane według różnych stóp, ale mają także różne okresy spłaty, różne liczby rat i różnych gwarantów.

Należy także zaznaczyć, że zasada 80 % powinna ciągle zapewnić wierzycielowi powód do rozważenia ryzyka, jakie jest gotów podjąć. W świetle powyższego nie wydaje się właściwym, w odniesieniu do decyzji gospodarczej podjętej przez Nordic Investment Bank oraz w celu ustalenia podstawy kredytu, do której stosuje się zasada 80 %, uwzględnianie pozostałych kredytów udzielonych Íslandsbanki i Fóroya Banki. Nordic Investment Bank nie przyjął żadnej odpowiedzialności za te kredyty.

Z tych względów Urząd uważa, że każda część ogólnej kwoty kredytu stanowi niezależny kredyt jako taki. Połączenie tych kredytów w jednym wspólnym dokumencie nie wydaje się mieć istotnego znaczenia. Dlatego też Urząd uważa, że gwarancja państwa obejmuje 100 % objętego gwarancją kredytu terminowego A na maksymalną kwotę 9,4 mln EUR. Trzeci warunek nie został zatem spełniony.

W odniesieniu do warunku czwartego Urząd zaznacza, że od kredytu terminowego A fundusz gwarancyjny państwa islandzkiego naliczył premię gwarancyjną w wysokości 0,5 % rocznie. Premia została opłacona z góry, w kwocie 438 839 EUR. Ponadto naliczono gwarancję w wysokości 120 000 ISK.

Czwarty warunek określony w rozdziale 17.4(2) wytycznych można uznać za spełniony jedynie przy założeniu, że określając wysokość premii państwowy fundusz gwarancyjny uwzględnił szczególną charakterystykę objętego gwarancją kredytu, zwłaszcza warunki spłaty<sup>(3)</sup>, oraz że przestrzegał przy tym tzw. zasady inwestora rynkowego. Jednakże władze islandzkie poproszone o wykazanie, że wysokość premii gwarancyjnej odzwierciedla stawkę rynkową, nie przedstawiły dowodów na uzasadnienie tego twierdzenia, lecz głównie ograniczyły się do przytoczenia odnośnych przepisów ustawy o państwowym funduszu gwarancyjnym. Urząd bierze pod uwagę fakt, że

<sup>(1)</sup> Kredyt terminowy B udzielony został przez dwóch różnych kredytodawców.

<sup>(2)</sup> Według dokumentu zabezpieczenia dołączonego do umowy kredytowej, pierwszorzędne zabezpieczenie na gruntach i aktywach zarejestrowano na kwotę 34,5 mln EUR.

<sup>(3)</sup> Postanowienia umowy kredytowej przewidują możliwość przedterminowej spłaty całości lub części kredytu, z wyjątkiem kredytu terminowego A, bez żadnej opłaty za przedterminową spłatę.

przedmiotowa gwarancja jest gwarancją windykacji obciążoną niskim ryzykiem, zaznacza jednak, że pobrana od spółki Farice premia sytuuje się na dolnej granicy spektrum takich premii, ustalonego przez Krajową Agencję Zarządzania Zadłużeniem (od 0,5 do 4 %<sup>(1)</sup>), co nie zostało uzasadnione przez władze islandzkie mimo uwagi Urzędu w decyzji o otwarciu formalnego postępowania wyjaśniającego<sup>(2)</sup>.

Dodatkowy wskaźnik właściwej stopy rynkowej można uzyskać z rozdziału 17.3(2) wytycznych, określającego kwotę pomocy, tzn. gotówkowy ekwiwalent dotacji, dla pojedynczej gwarancji jako różnicę między stopą rynkową a stopą uzyskaną dzięki gwarancji państwa po odliczeniu wszelkich premii. Opiera się to na założeniu, że jeżeli kredytobiorca zyskuje dzięki korzystnej stopie procentowej, której nie uzyskałby bez interwencji państwa, element pomocy stanowi kwota, która pozostaje w porównaniu ze stopą rynkową i po odliczeniu premii. Jeżeli premia nie niweluje takiej korzyści w pełni, gwarancja państwa nadal przynosi korzyść odbiorcy i w ten sposób zakłóca funkcjonowanie rynku. W takich okolicznościach korzyść wynikająca z gwarancji nie jest niwelowana przez premię i musi być sklasyfikowana jako pomoc<sup>(3)</sup>.

Na podstawie dostępnych mu informacji (Urząd nie dysponuje danymi o ratingu kredytowym spółki Farice hf.), Urząd postara się określić w przybliżeniu wartość gwarancji oraz intensywność odnośnej pomocy przez porównanie z kredytem terminowym A i kredytem terminowym D.

W decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Urząd wyraził wątpliwości, czy stopę procentową kredytu terminowego A należy porównywać ze stopami procentowymi kredytów terminowych B lub D. Urząd uważa, że stopę procentową kredytu terminowego A można porównać ze stopą procentową kredytu terminowego D<sup>(4)</sup>, który jest jedynym nieobjętym gwarancją państwa lub spółki będącej własnością państwa. Różnica między stopami procentowymi tych dwóch kredytów wynosi 1,32 punktu procentowego. Po odliczeniu

<sup>(1)</sup> Patrz: list władz islandzkich z dnia 21 stycznia 2005 r., str. 9.

<sup>(2)</sup> Patrz: str. 11 decyzji Urzędu nr 125/05/COL.

<sup>(3)</sup> Władze islandzkie nie uwzględniają tego aspektu, a jedynie analizują adekwatność ceny rynkowej jako takiej. W rezultacie fakt, że gwarancja państwa umożliwiła uzyskanie warunków kredytowania lepszych niż warunki rynkowe nie został uwzględniony w odniesieniu do warunku drugiego (patrz powyżej) ani do warunku czwartego.

<sup>(4)</sup> Zgodnie z pkt 7.4 umowy kredytowej po podpisaniu umowy zmieniona może zostać tylko marża kredytu terminowego A. Zmiana taka może zostać wprowadzona dnia 18 marca 2011 r. i pozostanie w mocy do terminu spłaty kredytu. Ponieważ jest to uzależnione od przyszłych negocjacji Urząd nie jest w stanie ocenić, czy taka zmieniona marża stanowić będzie pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG lub czy ewentualna pomoc mogłaby zostać uznana za dopuszczalną. Niemniej jednak władze islandzkie będą w stanie ustalić istnienie elementu pomocy w przypadku dowolnej przyszłej zmiany, stosując parametry obliczeniowe określone w poprzednim ustępie oraz, w przypadku istnienia elementu pomocy, będą musiały powiadomić Urząd o środku pomocy.

premier gwarancyjnej w wysokości 0,50 %, różnica wynosi 0,82 punktu procentowego<sup>(5)</sup>. Wynikiem jest kwota pomocy wynosząca ok. 720 000 EUR<sup>(6)</sup>. Niemniej jednak, należy wziąć pod uwagę, że kredyt terminowy D ma krótszy okres spłaty niż kredyt terminowy A. Kredyt terminowy A zostanie spłacony dopiero w 2015 r., tzn. 11 lat po zawarciu umowy kredytowej, natomiast kredyt terminowy D spłacony zostanie w 2009 r. (patrz: tabela w pkt I 2.2. a. niniejszej decyzji). Jeżeli termin spłaty kredytu terminowego D jest taki sam, jak w przypadku kredytu terminowego A (tzn. do 2015 r.), to jest to powód, aby uważać, że Íslandsbanki hf. zażądałby stopy procentowej wyższej niż Euribor + 1,50 %. Wykorzystując krzywe rentowności obligacji europejskich za 2004 r.<sup>(7)</sup>, uzyskujemy różnicę rentowności między obligacjami o okresie zapadalności 5 i 11 lat wynoszące ok. 0,8 punktu procentowego. Aby uniknąć zaniżenia skali korzyści, jaką zapewnia gwarancja i odpowiadającej jej intensywności pomocy, należy uwzględnić tę różnicę, która w przypadku kredytu terminowego D dawałaby stopę procentową równą stopie Euribor + 2,3 % (1,5 % jako pierwotna stopa plus dodatkowe 0,8 %), co zwiększałoby intensywność pomocy do 1,62 %<sup>(8)</sup>, czyli ok. 1,4 mln EUR<sup>(9)</sup>. Liczbę tę należy traktować raczej jako ilustrację niż dokładne obliczenie kwot pomocy. Nie można przyjąć za pewnik, że kredytodawca komercyjny udzielający nieobjętego gwarancją kredytu naliczyłby o 2,12 punktu procentowego<sup>(10)</sup> więcej niż wynosi stopa w przypadku kredytu terminowego A, nawet jeżeli okresy spłaty byłyby takie same. Wymagana stopa zależna byłaby od oceny ryzyka kredytodawcy, która niekoniecznie musiałaby poskutkować marżami obliczonymi powyżej.

Tak więc nie zostały spełnione trzy z czterech określonych w wytycznych łącznych warunków dotyczących oceny, czy dana gwarancja państwa stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Kredytobiorca, spółka Farice hf., technicznie rzecz biorąc, nie miała problemów finansowych, nie była jednak w stanie uzyskać kredytu na rynkach finansowych na warunkach rynkowych bez żadnej interwencji państwa, lecz potrzebowała gwarancji państwa na 100 % zaciąganego kredytu terminowego A. Ponadto spółka Farice hf. nie zapłaciła za gwarancję ceny rynkowej, odzwierciedlającej kwotę i czas trwania gwarancji oraz zabezpieczenie zapewnione przez kredytobiorcę, a także, w szczególności, sektor działalności i jego perspektywy.

Z tych względów Urząd nie może uznać, że gwarancja państwa na rzecz spółki Farice hf. w odniesieniu do kredytu terminowego A nie wiąże się z obecnością pomocy państwa.

<sup>(5)</sup> Euribor + 1,50 % rocznie – (Euribor + 0,18 % rocznie) – 0,50 % = 0,82 %.

<sup>(6)</sup> W oparciu o następujące obliczenie: EUR 438 839/0,5 × 0,82 = 719 695 EUR.

<sup>(7)</sup> [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY\\_PUBLIC/EYC/EN/eyc-EN.htm#historical](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/EYC/EN/eyc-EN.htm#historical)

<sup>(8)</sup> Euribor + 2,30 % rocznie – (Euribor + 0,18 % rocznie) – 0,50 % = 1,62 %.

<sup>(9)</sup> 438 839 EUR/0,5 × 1,62 = 1 421 838 EUR.

<sup>(10)</sup> 2,30 – 0,18 (stopa procentowa kredytu terminowego A).



### 1.1.2. Warunki art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG

Aby dany środek został uznany za pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, musi on spełnić następujące cztery łączne warunki: pomoc przynosi selektywną korzyść określonym przedsiębiorstwom, jest przyznawana z zasobów państwa, zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami Porozumienia EOG.

#### Przedmiotowy środek przynosi selektywną korzyść określonym przedsiębiorstwom

Środek przynoszący korzyść określonym beneficjentom i niebędący środkiem ogólnym stanowi pomoc państwa.

Władze islandzkie twierdzą, że wsparcie dla projektu Farice nie stanowi pomocy państwa, gdyż kabel podmorski kwalifikuje się jako infrastruktura, a wsparcie w odniesieniu do niej stanowi środek „ogólny”, a nie selektywny. Jak stwierdzono w komunikacie Komisji Europejskiej COM(2001) 35 wersja ostateczna, „Poprawa jakości usług w portach morskich: kluczowy aspekt dla transportu europejskiego”<sup>(1)</sup>, kryterium selektywności jest istotnym punktem odniesienia dla decyzji, czy dany środek finansowy stanowi pomoc państwa.

W praktyce Komisji finansowanie przez państwo budowy lub zarządzania infrastrukturą nie jest uważane za pomoc, jeżeli infrastruktura jest zarządzana bezpośrednio przez państwo (co nie ma miejsca w przypadku przedmiotowego projektu) lub jeżeli przeprowadzono przetarg publiczny, mający wyłonić zarządcę oraz jeżeli dostęp do infrastruktury otwarty jest dla wszystkich potencjalnych użytkowników na zasadach niedyskryminacyjnych<sup>(2)</sup>.

Jak zaznaczono w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, wprawdzie w ramach projektu dążono do szerokiego uczestnictwa, jednak spółki zajmujące się budową ani zarządzaniem nie wyłoniono w ramach przetargu publicznego. Zaangażowanie rządu nastąpiło raczej z inicjatywy prywatnej, z którą wystąpili dwaj miejscowi dostawcy usług telekomunikacyjnych<sup>(3)</sup>. Ponadto w odniesieniu do niedyskryminacyjnego dostępu, o ile zgodnie z umową akcjonariuszy uczestnictwo w spółce nie jest ograniczone, to akcjonariusze

założyciele zachowują pewne prawa subskrypcji, co wydaje się zapewniać im pozycję lepszą niż nowym akcjonariuszom.

Bez względu na to, zgodnie z praktyką Komisji środek nie jest środkiem ogólnym, jeżeli podmiot zarządzający infrastrukturą prowadzi działalność gospodarczą, gdyż może stanowić potencjalną korzyść dla beneficjenta<sup>(4)</sup> w porównaniu z konkurującymi dostawcami. Pod tym względem wystarczy wspomnieć, że wsparcie ze strony państwa przynosi korzyści spółce Farice hf., zarządzającej kablem i udostępniającej zainteresowanym stronom prawa do użytkowania za opłatą. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Sądu Pierwszej Instancji, zarządzanie infrastrukturą stanowi działalność gospodarczą w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG<sup>(5)</sup>. Spółka Farice hf. może czerpać korzyści z budowy infrastruktury zabezpieczonej gwarancją państwa i uczestnictwem rządu w sytuacji, kiedy podmioty prywatne nie były skłonne do pełnego finansowania projektu, podczas gdy inni dostawcy mogą stanąć przed koniecznością samodzielnego sfinansowania go w 100 %.

Ponadto uczestnictwo w spółce dotyczy przede wszystkim dostawców usług telekomunikacyjnych. Przepustowość na kablu Farice jest obecnie sprzedawana wyłącznie w dużych jednostkach podmiotom gospodarczym, odsprzedającym usługę użytkownikom końcowym. To właśnie ci dostawcy wystąpili z inicjatywą, na którą zareagowało państwo. Typ usługi jest zatem zorientowany na komercyjnych dostawców, a nie na ogół społeczeństwa. Urząd uważa zatem, że przedmiotowy projekt należy postrzegać jako instrument przeznaczony dla przedsiębiorstw, mieszczący się w zakresie kontroli pomocy państwa, a nie jako środek ogólny dotyczący infrastruktury<sup>(6)</sup>.

W celu ustalenia, czy środek stanowi pomoc państwa, należy określić, czy przedsiębiorstwo odbiorca odnosi korzyści gospodarcze, których nie odnosiłoby w normalnych warunkach rynkowych.

<sup>(1)</sup> Komunikat z 13.2.2001, COM(2001) 35 wersja ostateczna.

<sup>(2)</sup> Decyzja Komisji N 527/02 – Grecja – Wsparcie finansowe spółki prywatnej w zakresie projektu, budowy, przeprowadzenia badań i oddania do użytku rurociągu dostarczającego paliwo lotnicze dla nowego lotniska międzynarodowego w Atenach.

<sup>(3)</sup> Patrz: decyzja Komisji C 67-69/2003 w sprawie pomocy udzielonej przy budowie rurociągu przesyłania propylenu pomiędzy Rotterdamem, Antwerpią i regionem Ruhry, ust. 48. Argument władz islandzkich, że dyrektywa 2002/20/WE wymaga jedynie upoważnienia ogólnego (a nie przetargu) jest zasadny, ale nie odnosi się do pomocy państwa. Zgodnie z przepisami w sprawie pomocy państwa przeprowadzenie przetargu jest jednym z elementów ocenianych w celu podjęcia decyzji, czy dany środek może być zakwalifikowany jako dotyczący infrastruktury.

<sup>(4)</sup> Patrz: decyzja Komisji N 527/02, Grecja – Wsparcie finansowe spółki prywatnej w zakresie projektu, budowy, przeprowadzenia badań i oddania do użytku rurociągu dostarczającego paliwo lotnicze dla nowego lotniska międzynarodowego w Atenach. Także decyzja Komisji N 860/01, Austria – dotycząca kurortu narciarskiego Mutterer Alm, w której prowadzenie wyciągów narciarskich uznano za działalność gospodarczą przynoszącą korzyści operatorowi wyciągu narciarskiego, a zatem nie stanowiącą środka dotyczącego infrastruktury. Patrz: decyzja Komisji C 67-69/2003, ust. 48.

<sup>(5)</sup> Patrz: sprawa T-128/98 *Aéroports de Paris* przeciwko Komisji Europejskiej, [2000] Rec. II-3929.

<sup>(6)</sup> Patrz: decyzja komisji N 213/2003 – Projekt Atlas, infrastruktura szerokopasmowa dla parków biznesu.

Jak podano w rozdziale 17.2.1, ust. 1 wytycznych, gwarancja państwa pozwala kredytobiorcy uzyskać warunki kredytowania lepsze niż warunki normalnie oferowane na rynkach finansowych. Zazwyczaj bez gwarancji państwa kredytobiorca nie jest w stanie znaleźć instytucji finansowej gotowej udzielić mu kredytu na jakichkolwiek warunkach.

Jak wspomniano powyżej (w sekcji II.1.1.1 niniejszej decyzji), fakt, że banki wymagały gwarancji nie tylko od państwa w przypadku kredytu terminowego A, lecz także od dwóch byłych państwowych monopolistów komunikacyjnych (od spółki Síminn na kredyt terminowy B i od Telefonverkið P/F na kredyt terminowy C), będących nadal w posiadaniu odpowiednich państw, wskazuje, że spółka Farice nie była w stanie uzyskać kredytu na warunkach rynkowych bez żadnej interwencji państwa.

Ponadto ryzyko ponoszone przez państwo powinno być zwykle wynagrodzone odpowiednią premią. Jak wykazano powyżej (w sekcji II.1.1.1 niniejszej decyzji), premia naliczona spółce Farice hf. sytuuje się na samym dole spektrum i może nie stanowić odpowiedniego wynagrodzenia. W swoich uwagach dotyczących obaw w tym względzie wyrażonych w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, władze islandzkie nie zawarły żadnych informacji, na podstawie których Urząd mógłby ocenić, czy wpłacona premia była odpowiednia. Należy przy tym zwrócić szczególną uwagę na fakt, że wpłacenie premii nie zniwelowało w pełni korzyści, jaką spółka Farice hf. odniosła, uzyskując od banków niższą stopę procentową od kredytu terminowego A. Jak wynika z rozdziału 17.2.1, ust. 2 wytycznych, jeżeli państwo zrzeka się odpowiedniej premii, przedsiębiorstwo odnosi korzyść.

Urząd uznaje zatem, że spółka Farice hf. odniosła korzyść gospodarczą, której nie uzyskałaby w normalnych warunkach rynkowych.

### Zasoby państwa

Aby korzyść gospodarcza została uznana za pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, musi ona zostać przyznana przez państwo lub z zasobów państwa. Państwo islandzkie udzieliło spółce Farice gwarancji na kredyt w wysokości 9,4 mln EUR, tzn. gwarancja państwa angażuje zasoby państwa.

Ponadto jak stwierdzono w rozdziale 17.2.1, ust. 2 wytycznych, jeżeli państwo zrzeka się odpowiedniej premii, stanowi to obciążenie zasobów państwa. Jak wykazano powyżej, premia naliczona spółce Farice hf. sytuuje się na samym dole spektrum i może nie stanowić odpowiedniego wynagrodzenia, w szczególności przy uwzględnieniu uzyskanej niższej stopy

procentowej. Ponieważ państwo islandzkie mogło zażądać wpłacenia wyższej premii i w rezultacie zrezygnowało z wyższych dochodów, zaangażowane są zasoby państwa.

Państwo nie postępowoło także jak prywatny inwestor rynkowy, co wyłączałoby zastosowanie art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG. Analiza powyższych dwóch kryteriów wykazuje, że projekt nie rozwinął się jako przedsięwzięcie komercyjne. Udział państwa w projekcie, m.in. poprzez udzielenie gwarancji na kredyt terminowy A, stał się koniecznością w sytuacji, w której prywatni inwestorzy rynkowi udzielając gwarancji domagaliby się wyższej premii. Dowodzi to, że państwo islandzkie udzielając gwarancji, nie postępowoło zgodnie z zasadą prywatnego inspektora rynkowego.

### Zakłócenie konkurencji i wpływ na handel między Umawiającymi się Stronami

Aby możliwe było zastosowanie art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG, środek nie może zakłócać konkurencji ani wpływać na handel między Umawiającymi się Stronami. Przedsiębiorstwa odnoszące zyski z korzyści gospodarczej zapewnionej przez państwo, które zmniejsza ich zwyczajne obciążenie kosztami, znajdują się w lepszej sytuacji konkurencyjnej w porównaniu z przedsiębiorstwami, którym korzyści takiej nie zapewniono.

Zabezpieczając finansowanie projektu, interwencja państwa wzmacnia pozycję spółki Farice hf. wobec konkurentów, którzy nie korzystają z takiej gwarancji i którzy musieliby dokonać inwestycji na warunkach wyłącznie rynkowych, tak jak na przykład inni dostawcy łączności internetowej za pośrednictwem kabla (tacy jak sieć CANTAT-3). Konsorcjum zarządzające siecią CANTAT-3 obejmuje m.in. islandzkiego dostawcę usług telekomunikacyjnych Landssími Íslands hf. oraz spółki Teleglobe i Deutsche Telekom. CANTAT-3 ma przyłącza w Kanadzie, w Islandii, na Wyspach Owczych, w Danii, Zjednoczonym Królestwie i Niemczech.

Ponadto gwarancji udzielono projektowi prowadzonemu przez międzynarodowe podmioty gospodarcze i stanowiącemu działalność handlową między Umawiającymi się Stronami.

W rezultacie przedmiotowy środek zakłóca konkurencję i wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami.

### Wniosek

Z powodów wymienionych powyżej, Urząd stwierdza, że gwarancja państwa udzielona spółce Farice hf. w odniesieniu do kredytu terminowego A stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

## 1.2. ZWIĘKSZENIE UDZIAŁU PAŃSTWA JAKO AKCJONARIUSZA SPÓŁKI FARICE HF.

Od czasu założenia spółki we wrześniu 2002 r. do czasu powiadomienia na początku 2004 r. zaangażowanie państwa w spółkę Farice hf. zwiększyło się z początkowego udziału wynoszącego 27,33 % do 46,5 %. Zgodnie z wyjaśnieniem przedstawionym przez władze islandzkie w odpowiedzi z czerwca 2004 r., spółka Síminn dała jasno do zrozumienia, że nie zamierza pokryć więcej niż 33,33 % kapitału akcyjnego<sup>(1)</sup>.

Do celów ustalenia obecności pomocy państwa należy określić, czy zwiększenie kapitałowego zaangażowania państwa w spółkę Farice hf. jest zgodne z zasadą prywatnego inwestora rynkowego. Rozdział 19 wytycznych przedstawia ogólne podejście Urzędu do nabywania pakietów akcji przez organy władzy publicznej.

Według rozdziału 19.6(b) wytycznych nie występuje pomoc państwa, jeżeli świeży kapitał zostaje wniesiony do przedsiębiorstwa w okolicznościach akceptowalnych dla prywatnego inwestora działającego w normalnych warunkach gospodarki rynkowej. Może to mieć zastosowanie do zwiększenia udziału organów władzy publicznej w spółce z zastrzeżeniem, że wniesiony kapitał jest proporcjonalny do liczby akcji w posiadaniu takich organów oraz towarzyszy mu kapitał wniesiony przez prywatnego akcjonariusza. Inwestycja prywatnego inwestora musi mieć realne znaczenie gospodarcze.

Z drugiej strony pomoc państwa występuje, jeżeli świeży kapitał zostaje wniesiony w okolicznościach nieakceptowalnych dla prywatnego inwestora działającego w normalnych warunkach gospodarki rynkowej. Według rozdziału 19.6(c) wytycznych ma to miejsce m.in. w przypadku, kiedy na skutek zastrzyku świeżego kapitału do spółki o akcjonariacie podzielonym między podmioty prywatne i publiczne, udział organów władzy publicznej osiąga poziom znacząco wyższy od początkowego, a względne ograniczenie zaangażowania akcjonariuszy prywatnych wynika w dużej mierze z niekorzystnych prognoz dotyczących zysków.

Władze islandzkie twierdzą, że zwiększenie udziału państwa islandzkiego w kapitale akcyjnym nie powinno być traktowane jako zastrzyk świeżego kapitału, lecz raczej jako utworzenie nowej spółki. Władze islandzkie twierdzą, że spółka Farice hf., z kapitałem akcyjnym wynoszącym 30 mln ISK we wrześniu 2002 r. nie była w stanie podjąć się realizacji projektu budowy i obsługi podmorskiego kabla komunikacyjnego. Pierwsze zwiększenie kapitału odbyło się w styczniu 2003 r. zamiast utworzenia nowej spółki i w związku z tym, zdaniem władz islandzkich, nie stanowiło normalnego „zwiększenia kapitału” spółki, ale w rzeczywistości przypominało założenie nowej spółki z nowym celem. Urząd zaznacza, że wytyczne w sprawie pomocy państwa traktują zwiększenie kapitału akcyj-

nego, bez względu na czas, w jakim do niego dochodzi, jako podkategorię zastrzyku świeżego kapitału. Wytyczne odzwierciedlają ogólną zasadę prywatnego inwestora rynkowego, więc zwiększenie kapitału akcyjnego należy rozważyć w oparciu o jego szczególną charakterystykę. Nawet jeżeli rząd zakładał większy udział już w fazie przygotowawczej, to zaangażowanie kapitałowe państwa islandzkiego i tak podlegałoby analizie w świetle przepisów o pomocy państwa. Do celów takiej oceny istotne jest jedynie, czy zwiększenie kapitału akcyjnego odzwierciedla sposób postępowania prywatnego inwestora rynkowego.

Urząd nie kwestionuje faktu, że w ujęciu realnym udziały podmiotów prywatnych zwiększyły się jednocześnie ze zwiększeniem kapitału przez państwo. Niemniej jednak, zdaniem Urzędu, zwiększenie udziału podmiotów prywatnych w kapitale akcyjnym nie było proporcjonalne do zwiększenia kapitału akcyjnego dokonanego przez państwo.

Jak wynika z tabeli powyżej (patrz: sekcja I.2.2.b) niniejszej decyzji) kapitał spółki Farice hf. wzrósł z 327 000 EUR do 14 070 000 EUR w styczniu 2003 r. Udział państwa islandzkiego zwiększył się z 27,33 % (90 000 EUR) do 46,53 % (6 547 000 EUR), tzn. o niemal 20 punktów procentowych. Władze islandzkie wprowadziły zgodnie z prawdą podają, że udział spółki Síminn zwiększył się z 155 000 EUR do 4 690 000 EUR, jednak w ujęciu względnym udział spółki Síminn spadł z 47,33 % do 33,33 % (14 punktów procentowych). Z wyjątkiem spółki Telefonverkið pozostali akcjonariusze również odnotowali zmniejszenie swoich udziałów (z 1,33 % do 0,33 %), co oznacza, że w ujęciu realnym zaangażowanie podmiotów komercyjnych uległo ograniczeniu.

Prawdopodobnie wynikało to z niekorzystnych prognoz dotyczących zysków spółki. W liście z września 2004 r. władze islandzkie stwierdziły, że:

„Spółka Síminn uznała, że zwiększenie przepustowości w stopniu zaspokajającym zapotrzebowanie, a także zapewnienie łączności alternatywnych na wypadek sytuacji awaryjnych, to przedsięwzięcie ryzykowne pod względem finansowym, zapewniające niewielki zwrot z inwestycji (szczególnie dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w trakcie prywatyzacji). Rząd zaangażował się, aby ułatwić niezbędną modernizację łączności, szczególnie ze względu na krótki czas pozostający do momentu, kiedy zapotrzebowanie przekroczy dostępną przepustowość”.

Władze islandzkie stwierdziły ponadto, że *niechęć rynku* wobec projektu uwidoczniła się w fazie przygotowawczej, kiedy spółki Síminn i Telefonverkið zleciły spółce IBM Consulting analizę żywotności ekonomicznej projektu oraz możliwości jego finansowania. Z dokonanych ustaleń wynikało jasno, że niemożliwe było finansowanie tradycyjnymi środkami<sup>(2)</sup>.

<sup>(1)</sup> Patrz: sekcja I 2.2.b niniejszej decyzji.

<sup>(2)</sup> Patrz: list władz islandzkich z dnia 25 czerwca 2004 r., o. 3.

Wydaje się zatem, że początkowy brak zaangażowania inwestorów był powodem subskrypcji niezbędnego zwiększenia kapitału przez rząd na początku 2003 r.<sup>(1)</sup>, co doprowadziło do zwiększenia udziału państwa w spółce Farice hf.

Zwiększeniu udziału państwa islandzkiego w spółce Farice towarzyszyło także udzielenie gwarancji państwa na kredyt terminowy A w kwocie 9,4 mln EUR, omówionej powyżej w niniejszej dyskusji. Zgodnie z rozdziałem 19.6 (d) wytycznych zakłada się istnienie pomocy państwa, jeżeli interwencja władz przyjmuje postać nabycia udziału w kapitale w połączeniu z innymi rodzajami interwencji, podlegającymi zgłoszeniu na mocy art. 1 ust. 3 części I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.

Zwiększenie kapitału akcyjnego w sytuacji, kiedy żaden inwestor prywatny nie zwiększał swojego udziału w tym samym stopniu, stanowiło więc korzyść dla jednej spółki, Farice hf., a także obciążenie dla zasobów państwa.

Interwencja państwa wzmacnia pozycję spółki Farice hf. pod względem zabezpieczenia finansowania projektu w stosunku do konkurentów, nie odnoszących korzyści z takiego zaangażowania państwa (np. sieć CANTAT-3) w sytuacji, w której podmioty prywatne nie są skłonne do udostępnienia dodatkowych funduszy. Konsorcjum zarządzające siecią CANTAT-3 obejmuje m.in. islandzkiego dostawcę usług telekomunikacyjnych Landssími Íslands hf. oraz spółki Teleglobe i Deutsche Telekom. CANTAT-3 ma przyłącza w Kanadzie, w Islandii, na Wyspach Owczych, w Danii, Zjednoczonym Królestwie i Niemczech.

Ponadto zwiększenie kapitału dotyczy projektu prowadzonego przez międzynarodowe podmioty gospodarcze i stanowiącego działalność handlową między Umawiającymi się Stronami.

W rezultacie, przedmiotowy środek zakłóca konkurencję i wpływa na handel między Umawiającymi się Stronami.

### 1.3. WNIOSEK

Z powodów wymienionych powyżej Urząd stwierdza, że gwarancja państwa w odniesieniu do kredytu terminowego

<sup>(1)</sup> Urząd jest świadomy, że władze islandzkie odniosły się do przemówienia przewodniczącego zarządu spółki Farice hf. z dnia 24 stycznia 2004 r. W przemówieniu tym jednakże mowa jest jedynie o „uzasadnieniu gospodarczym z umiarkowanymi perspektywami zysku” oraz o tym, że podmioty prywatne także zapewniają zabezpieczenia. Urząd nigdy nie kwestionował drugiego z powyższych stwierdzeń, jednak pytanie, czy zwiększenie kapitału przez państwo jest proporcjonalne pozostało bez odpowiedzi.

A oraz zwiększenie kapitału akcyjnego przez państwo islandzkie stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.

## 2. WYMOGI PROCEDURALNE

Zgodnie z art. 1 ust. 3 części I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale „Urząd Nadzoru EFTA jest informowany, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy”. Zgodnie z art. 2 ust. 1 w związku z art. 3 części II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, „odnośne państwo EFTA w odpowiednim czasie zgłasza Urzędowi wszelkie plany przyznania nowej pomocy i nie wdraża ich do czasu podjęcia przez Urząd decyzji o zatwierdzeniu takiej pomocy lub do czasu uznania, że Urząd podjął taką decyzję”.

Spółka Farice hf. została założona w 2002 r., a prace inżynierskie rozpoczęły się już w czerwcu 2003 r. Kabel uruchomiono oficjalnie w lutym 2004 r.<sup>(2)</sup> Zwiększenie kapitału akcyjnego miało miejsce w styczniu 2003 r., a gwarancja windykacji udzielona przez władze islandzkie datowana jest na dzień 27 lutego 2004 r., tzn. zanim Urząd miał możliwość wyrażenia opinii w sprawie powiadomienia o środkach z dnia 27 lutego 2004 r. Zatem władze islandzkie wdrożyły środki zanim Urząd podjął ostateczną decyzję w ich sprawie.

Urząd stwierdza więc, że władze islandzkie nie dopełniły obowiązku niepodejmowania działań, określonego w art. 3 części II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.

## 3. ZGODNOŚĆ

Zdaniem Urzędu przedmiotowe środki pomocy nie odpowiadają żadnemu ze zwolnień przewidzianych w art. 59 ust. 2<sup>(3)</sup> i art. 61 ust. 2 lub 3 lit. a) i d) Porozumienia EOG.

Jak stwierdzono w decyzji o wszczęciu oficjalnego postępowania wyjaśniającego, zdaniem Urzędu, przedmiotowego wsparcia ze strony państwa nie można uzasadnić na podstawie art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG. Nie można zaprzeczyć, że w pewnych okolicznościach istnienie niezawodnej łączności międzynarodowej można uznać za będące w interesie ogółu. Przedmiotowy projekt jest wprawdzie transnarodowy, nie wystarcza to jednak, aby uznać go za objęty wyłączeniem na mocy art. 61 ust. 3 lit. b) Porozumienia EOG. Przedmiotowa pomoc przyjęła postać pomocy sektorowej, przynoszącej korzyść pojedynczej spółce (Farice hf.) i wynikającej

<sup>(2)</sup> Komunikat prasowy z dnia 3 lutego 2004 r.

<sup>(3)</sup> Władze islandzkie nie przedstawiły informacji umożliwiających Urzędowi dokonanie oceny w świetle tego przepisu.

z prywatnej inicjatywy grupy podmiotów gospodarczych, nie wywarła jednak szerszego korzystnego wpływu na gospodarkę europejską ani nie przysporzyła istotnych korzyści ogółowi społeczeństwa. Przedmiotowy projekt nie przynosi korzyści Europejskiemu Obszarowi Gospodarczemu jako całości<sup>(1)</sup>, a także pozostaje poza ramami jakichkolwiek działań wspólnych w tej dziedzinie<sup>(2)</sup>.

Należy ocenić, czy pomoc może być uzasadniona na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG. Zgodnie z tym przepisem pomoc może zostać uznana za zgodną, jeżeli jest „przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem”.

Urząd uważa, że ocena zgodności powinna być oparta bezpośrednio na art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG. Aby środek pomocy państwa mógł być uznany za zgodny ze wspomnianym przepisem, musi on być konieczny i proporcjonalny do założonego celu.

### 3.1. KONIECZNOŚĆ ŚRODKÓW POMOCY

Urząd stwierdza, że przedmiotowy projekt ma na celu zabezpieczenie łączności internetowej z Islandią dzięki niezawodnej metodzie przesyłu, dla której dotychczas wykorzystywane łącze CANTAT-3 stanowić będzie połączenie zapasowe. Ze względu na swoje położenie geograficzne Islandia jest szczególnie uzależniona od dostępu do opłacalnych i niezawodnych łączy telekomunikacyjnych. Jak wynika z sekcji I.2 niniejszej decyzji, alternatywy w postaci istniejącego kabla CANTAT-3 lub satelitów nie były opcjami realistycznymi w dłuższym horyzoncie czasowym z powodu ograniczeń technicznych, uzależnienia od pozostałych akcjonariuszy konsorcjum (CANTAT-3<sup>(3)</sup>) lub rosnących kosztów (satelity). Nowy kabel podmorski, który stanie się podstawowym łączem transmisyjnym Islandii, ma większe zdolności przesyłowe, jest bardziej niezawodny i przy wsparciu ze strony CANTAT-3 jest w stanie zabezpieczyć możliwość korzystania z usług telekomunikacyjnych w Islandii. Decyzjami dotyczącymi polityki i pomocy państwa<sup>(4)</sup> Komisja potwierdziła, że dostępność połączeń szerokopasmowych<sup>(5)</sup> jest słusznym celem i stanowi tego rodzaju

(1) Patrz np.: decyzja w sprawie pomocy państwa N 576/98, Zjednoczone Królestwo – dotycząca połączeniu Eurotunelu z liniami kolejowymi Zjednoczonego Królestwa, gdzie szybkie połączenie kolejowe było połączeniem o znaczeniu dla całej UE, nie tylko dla jednego lub kilku państw członkowskich.

(2) W odniesieniu do tego kryterium patrz np.: decyzja Komisji 96/369/WE dotycząca pomocy podatkowej w zakresie amortyzacji na rzecz niemieckich linii lotniczych (Dz.U. L 146 z 20.6.1996, str. 42).

(3) Zgodnie ze sprawozdaniem podsumowującym przedstawionym przez władze islandzkie w powiadomieniu z dnia 27 lutego 2004 r., szczególnie będąca członkiem konsorcjum spółka Teleglobe miała problemy finansowe.

(4) Patrz: plan działania e-Europa z 2004 r., komunikat Komisji „Powszechne społeczeństwo informacyjne”, 28.5.2002, COM(2002), 263 wersja ostateczna, patrz: decyzja Komisji N 213/2003 Projekt Atlas – infrastruktura szerokopasmowa dla parków biznesu oraz N 307/2004 Dostęp szerokopasmowy w Szkocji – obszary oddalone i wiejskie.

(5) Przesył danych, w przypadku którego jeden nośnik może jednocześnie obsługiwać kilka kanałów łączności. Termin używany także w odniesieniu do pasm częstotliwości szerszych niż wąskie pasma o częstotliwości 3 MHz. Łącza szerokopasmowe umożliwiają przesył większej ilości danych przy większej szybkości.

usługę, która ze swej natury będzie pozytywnie oddziaływać na wydajność i wzrost dużej liczby sektorów i rodzajów działalności.

Jak wynika z jego historii (w szczególności ze studium wykonalności z marca 2002 r.), projekt Farice nie był w stanie rozwinąć się jako inicjatywa czysto prywatna. Zarówno udzielenie gwarancji państwa, jak i zwiększenie kapitału akcyjnego wynikały z potrzeby większego zaangażowania państwa w celu zapewnienia żywotności ekonomicznej projektu. Bez zaangażowania państwa uległby on opóźnieniu lub w ogóle nie zostałby zrealizowany. Z tych względów Urząd uważa, że wsparcie ze strony państwa było konieczne w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG.

### 3.2. PROPORCJONALNOŚĆ ŚRODKÓW POMOCY

Aby środki pomocy były zgodne z art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG, muszą one być proporcjonalne do założonego celu i nie zakłócać konkurencji w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem. Korzyści wynikające z zapewnienia możliwości korzystania z niezawodnych usług telekomunikacyjnych w Islandii należy porównać z efektami niekorzystnymi: zakłóceniem konkurencji w stosunku do konkurentów, którzy przy realizacji podobnych projektów nie mają dostępu do funduszy publicznych.

Ani budowa, ani zarządzanie kablem nie zostało przyznane Farice hf. w drodze otwartego przetargu. Zdaniem Urzędu, szeroko zakrojona akcja informowania o przedmiotowym projekcie, na które powołują się władze islandzkie, nie może zastąpić formalnego postępowania przetargowego, w szczególności ze względu na fakt, że uczestnicy projektu to wyłącznie podmioty z Islandii i Wysp Owczych<sup>(6)</sup>. W praktyce Komisji otwarty przetarg uznaje się za element pozytywny, aczkolwiek niekoniecznie obowiązkowy, w celu uzyskania zatwierdzenia projektów szerokopasmowych<sup>(7)</sup>. W odnośnych decyzjach podkreśla się w szczególności fakt, że wyłonienie w drodze przetargu niezależnego zarządcy aktywów jako zarządzającego kablem zapewnia neutralność zarządzającego infrastrukturą w większym stopniu niż w sytuacji, kiedy usługodawca kontroluje infrastrukturę, tak jak w przedmiotowym przypadku.

Urząd stwierdza z zadowoleniem, że umowa akcjonariuszy przewiduje niedyskryminacyjną i przejrzystą politykę cenową na zasadach rynkowych. Polityka cenowa wydaje się przejrzysta, załącznik opublikowany na stronach internetowych spółki Farice hf. zawiera wzór stosowany przy obliczaniu cen.

Ponadto umowa akcjonariuszy jest w zasadzie otwarta dla nowych podmiotów. W decyzji o otwarciu formalnego postępowania wyjaśniającego Urząd wyraził pewne wątpliwości dotyczące pozycji nowych podmiotów w stosunku do podmiotów założycieli. Wątpliwości te dotyczyły przede wszystkim sekcji 7 umowy akcjonariuszy, chroniącej pozycję założycieli poprzez

(6) Władze islandzkie stwierdzają: „W Islandii i na Wyspach Owczych dążono do pozyskania szerokiego zaangażowania akcjonariuszy w projekt Farice, a wszystkich dostawców usług telekomunikacyjnych zaproszono do uczestnictwa w finansowaniu spółki”.

(7) Decyzja Komisji N 307/2004, N 199/2004 i N 213/2003.

zapewnienie im możliwości utrzymania swoich pozycji kapitałowych. W swoich uwagach do decyzji Urzędu<sup>(1)</sup> władze islandzkie rozwiały jednakże wątpliwości Urzędu i podkreśliły różnicę między dostępem do prawa własności spółki i dostępem do kabla telekomunikacyjnego. Jak wspomniano w poprzednim akapicie, umowa akcjonariuszy przewiduje niedyskryminacyjną i przejrzystą politykę cenową na zasadach rynkowych i w związku z tym zapewnia odpowiedni dostęp do kabla telekomunikacyjnego.

Wstępnie obliczona wysokość pomocy wynikającej z gwarancji państwa (1,62 %<sup>(2)</sup> lub ok. 1,4 mln EUR) jest raczej ograniczona w porównaniu z łącznymi kosztami inwestycji, wynoszącymi 48,9 mln EUR, gdyż jest równa 2,9 %. Odnosnie do zwiększenia kapitału przez państwo islandzkie, w czerwcu 2003 r. udział państwa w kapitale akcyjnym spadł do 41 %, podczas gdy udział kapitałowy spółki Síminn i pozostałych dostawców, takich jak Og Vodafone wzrósł. Władze islandzkie zaznaczyły, że pomimo otwartości obecnego akcjonariatu na nowe podmioty żadna spółka nie okazała zainteresowania projektem<sup>(3)</sup>. Obliczenie kwoty pomocy państwa wynikającej ze zwiększenia kapitału akcyjnego państwa islandzkiego nie jest jednoznaczne. Jednakże nawet jeżeli przy zastosowaniu podejścia skrajnego potraktowano by całość zwiększenia kapitału jako pomoc państwa i nawet gdyby uznano całość kredytu terminowego A jako pomoc państwa<sup>(4)</sup>, łączna kwota zaangażowania państwa islandzkiego wyniosłaby ok. 15,5 mln EUR. Jest to ok. 32 % kosztów inwestycyjnych przeznaczonych na projekt Farice<sup>(5)</sup>.

Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że ocena zgodności w świetle przepisów w sprawie pomocy państwa nie powinna dać rezultatu sprzecznego z innymi przepisami traktatowymi. W rezultacie dla oceny w świetle przepisów w sprawie pomocy państwa istotne jest także, czy wsparcie ze strony państwa zostało przyznane projektowi mogącemu budzić wątpliwości w odniesieniu do konkurencji w związku z zastosowaniem art. 53 i/lub 54 Porozumienia EOG<sup>(6)</sup>. W tym względzie, w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, Urząd stwierdza między innymi, że chociaż istniejąca infrastruktura CANTAT-3 wciąż działa<sup>(7)</sup>, zachodzi obawa, że, pomijając inne kwestie, w przyszłości cała łączność z Islandią

zapewniana przez CANTAT-3 będzie przechodzić przez łącza spółki E-Farice hf., która posiada większość akcji Farice hf.<sup>(8)</sup>. Dlatego też Urząd był zaniepokojony, że konkurencja w dziedzinie łączności z Islandią zostanie wyeliminowana, gdyż na rynku pozostanie tylko jeden dostawca. Obawy te zostały jednak obecnie rozwiane.

Projekt Farice sprzyja konkurencji, tworząc nowy kanał dla łączności międzynarodowej, podczas gdy wcześniej dostępna była tylko oferta systemu CANTAT-3.

Co więcej, ze względu na oferowane przez spółkę Farice hf. ceny, które są wysokie w porównaniu z cenami międzynarodowymi, podmioty hurtowo kupujące przepustowość w Islandii, niebędące założycielami Farice, zwykle korzystają z łącza CANTAT-3, oferowanych przez spółkę Teleglobe po niższych cenach. Jak z tego wynika, w obecnych warunkach rynkowych Farice nie wydaje się być w stanie kontrolować cen lub podaży na rynku międzynarodowej łączności z Islandią. Władze islandzkie szacują, że aktualnie spółka Teleglobe sprzedaje klientom islandzkim przepustowość równą 50 % ruchu przechodzącego przez Farice. Nie wydaje się, aby polityka cenowa spółki Farice hf. miała niekorzystny wpływ na ceny CANTAT-3 lub, aby była ona w stanie wyprzeć tego konkurenta z rynku. Klienci hurtowi niepowiązani z założycielami spółki Farice hf. mają możliwość niekorzystania z kabla Farice i rzeczywiście tak właśnie robią.

Władze islandzkie ustosunkowały się także do obaw, wyrażonych w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, że spółka Farice hf. pierwotnie planowała wspólny zakup/dzierżawę zwiększonej przepustowości szerokopasmowej na kablu CANTAT-3 w celu połączenia obu systemów. Taki kompleksowy zakup dostępnej przepustowości efektywnie wyeliminowałby spółkę Teleglobe jako konkurenta Farice. Władze islandzkie stwierdziły, że spółki Farice hf. i E-Farice ehf. nie planują obecnie zakupu ani dzierżawy dodatkowej przepustowości na kablu CANTAT-3 oraz że rozmowy prowadzone ze spółką Teleglobe<sup>(9)</sup> kilka lat temu nigdy nie doprowadziły do żadnych uzgodnień. Obecnie łączność z Islandią oferowana jest zarówno za pomocą systemu Farice, jak i CANTAT-3. Ponadto działają także inni dostawcy, tacy jak TDC i T-Sytems, zapewniający, co prawda na mniejszą skalę, łączność z Islandią za pośrednictwem systemu CANTAT-3.

W związku z tym w obecnej sytuacji Urząd nie ma podstaw, aby żywić obawy dotyczące aspektów konkurencji, a zatem odnośne postępowanie w sprawie konkurencji zostało zamknięte.

<sup>(1)</sup> Patrz: list władz islandzkich z dnia 28 czerwca 2006 r., str. 5.

<sup>(2)</sup> Euribor + 2,30 % rocznie – (Euribor + 0,18 % rocznie) – 0,50 % = 1,62 %.

<sup>(3)</sup> Patrz: list władz islandzkich z dnia 28 czerwca 2006 r., str. 5.

<sup>(4)</sup> Patrz: pkt 17.3 rozdziału 17 wytycznych Urzędu w sprawie pomocy państwa, stwierdzający, że w niektórych sytuacjach wartość gwarancji może odpowiadać kwocie faktycznie objętej taką gwarancją.

<sup>(5)</sup> Wartości intensywności pomocy równe 35 % łącznych kosztów inwestycji były zatwierdzane przez Komisję Europejską np. w decyzji w sprawie pomocy państwa N 188/2006 – Łotwa, projekt szerokopasmowy na obszarach wiejskich.

<sup>(6)</sup> Por. sprawa C-225/91 *Matra SA przeciwko Komisji*, [1993] Rec. 3203, ust. 41, orzeczenie Trybunału EFTA w sprawie E-09/04 Stowarzyszenie Bankierów i Maklerów Giełdowych Islandii przeciwko Urzędowi Nadzoru EFTA, jeszcze nie opublikowane, ust. 82.

<sup>(7)</sup> Co do współistnienia dotychczasowej infrastruktury, patrz: decyzja Komisji N 307/2004, ust. 45, gdzie z zadowoleniem stwierdzono, że minimalizuje to ryzyko zbędnej duplikacji i ogranicza wpływ ekonomiczny na dostawców posiadających już działającą infrastrukturę. Patrz także: decyzja Komisji N 199/2004, ust. 41, N 213/2003, ust. 47.

<sup>(8)</sup> W 2003 r. spółka E-Farice ehf. posiadała 80 % udziałów w spółce Farice hf., natomiast pozostałe 20 % udziałów znajdowało się w posiadaniu spółki Føroya Tele (19,93 %) i innych podmiotów z Wysp Owczych (łącznie 0,6 %).

<sup>(9)</sup> Spółka Teleglobe została poddana postępowaniu określonymu w rozdziale 11, a obecnie jest spółką notowaną w indeksie NASDAQ.

## 4. WNIOSEK

Na podstawie powyższej oceny Urząd uznaje, że wsparcie na rzecz spółki Farice hf. jest zgodne z Porozumieniem EOG. Niemniej jednak Urząd wyraża ubolewanie, że przedmiotowe środki zostały wdrożone, zanim Islandia powiadomiła Urząd o gwarancji państwa i zanim Urząd podjął ostateczną decyzję w sprawie oceny pomocy państwa, związanej z przedmiotowymi środkami,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

*Artykuł 1*

Wsparcie na rzecz spółki Farice hf., mające postać gwarancji państwa przyznanej w odniesieniu do kredytu, a także zwiększenia kapitału, stanowi pomoc państwa zgodną z funkcjonowaniem Porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. c) Porozumienia EOG.

*Artykuł 2*

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Islandii.

*Artykuł 3*

Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny.

Sporządzono w Brukseli, dnia 19 lipca 2006 r.

*W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA*

Bjørn T. GRYDELAND  
*Przewodniczący*

Kristján A. STEFÁNSSON  
*Członek Kolegium*